

Vad handlar det om?

- Susanna Cederquist är musiklärare.
- Hon skrev en uppsats om musik och dyslexi.
- Personer med dyslexi kan ha svårt med noter.
- Den som har svårt med noter kan spela på gehör.

Susanna Cederquist:

”Musicera kan vi göra på olika sätt”

Personer med dyslexi kan ha svårare än andra att lära sig noter. Dessutom kan de ha svårt att hinna avkoda noterna under spel, men det har inget med deras musikalitet att göra.

– Deras styrka är ofta att musicera på gehör, säger Susanna Cederquist.

Susanna Cederquist är musiklärare med examen från Kungliga musikhögskolan i Stockholm. I början av 2000-talet började hon arbetet med sin examensuppsats som fick titeln ”Jag kan inte tänka platt, hur inverkar det på musicerandet?”. Den handlade om dyslexi, musik och pedagogik och slutfördes 2009. Efter sin examen har hon bland annat studerat specialpedagogik och mer om dyslexi. Idag är hon en välkänd föreläsare och ett av hennes specialområden är musik och dyslexi. På sociala medier använder hon namnet En bild av dyslexi.

– Det är vanligt att personer med dyslexi har svårare att lära sig noter. Det hade jag med när jag skulle lära mig spela piano och tvärflöjt som barn. Men jag var duktig på att spela på gehör och det var jag inte ensam om.

Susanna Cederquist menar att det finns vissa styrkor som är gemensamma för dyslektiker. Exempelvis en särskild kreativitet som också är en fördel i musikprocessen. Stöd för sitt resonemang hittade hon bland annat i de intervjuer hon gjorde under sitt examensarbete. Till exempel sa en musiker med dyslexi att ”andra läser noterna bättre, men jag kan spela runt de där noterna och det kan inte dom”.

– Man blir förstås inte mer musikalisk för att man har dyslexi, men man närmar sig musiken på ett lite annat sätt, säger hon.

Noter kan vara besvärliga ungefär på samma sätt som bokstäver och ord. Notbilden innehåller mycket olika typer av information som ska avkodas. Och ju mer information och ju snabbare ett stycke ska spelas, desto svårare blir det att hinna läsa noterna.

– Ibland förväntas man dessutom spela avista, det vill säga att spela genast när man får noterna framför sig, utan att ha sett dem tidigare. Det kan vara stressande för en person med dyslexi, säger Susanna Cederquist.

Om det här händer vid till exempel ett antagningsprov så finns det risk att

Det är många som håller på med musik utan att använda noter. Dagens teknik har också medfört nya möjligheter, säger Susanna Cederquist.

personer med dyslexi sällas bort. Det är en anledning till varför Susanna Cederquist tycker att det är viktigt att sprida kunskap om dyslexi inom musikvärlden.

Av tradition har ofta notläsning varit viktig inom musikskolornas verksamheter. Men Susanna Cederquist har sett en viss förändring under den senaste tiden. Att musicera via gehör och improvisation har blivit vanligare. Det har också att göra med vilken sorts musik som spelas. Västerländsk konstmusik (klassiskt) är ofta mer notbaserad än jazz, folkmusik, rock och pop.

– Fast det är ändå viktigt att den enskilda läraren bedriver en varierad undervisning för elever med dyslexi, det får inte bara handla om noter. Läraren måste också förstå att svårigheter med notläsning inte har att göra med ointresse eller att eleven är omusikalisk.

Text: Ester Hedberg

Bild: Elisabeth Ohlson Wallin